

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/8/2017
Identifikačné číslo spisu:	1002899798
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1002899798.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. W. Q., bytom Q., 2/ Ing. F. A., bytom X., 3/ Ing. J. A., bytom A., 4/ V. A., bytom X., 5/ Mgr. F. X., bytom O., žalobcovia 1/, 2/, 3/ zastúpení JUDr. Miroslavom Pekárom, advokátom, so sídlom Krížna 44, 821 08 Bratislava, proti žalovanému: JUDr. Pavel Loduha, so sídlom Slovenských partizánov 51, 017 01 Považská Bystrica, správca konkurznej podstaty úpadcu Dopravná poisťovňa, a.s., v konkurze, so sídlom Ružinovská 1, 821 02 Bratislava, IČO: 31 634 834, o určenie pravosti pohľadávky, o odvolaní žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. marca 2017, č. k. 44Cbi/53/2002-387, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 2. marca 2017, č. k. 44Cbi/53/2002-387 m e n í tak, že určuje, že pohľadávka žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ uplatnená v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 7K/328/2001 na majetok úpadcu Dopravná poisťovňa, a.s., v konkurze, Ružinovská 1, 821 02 Bratislava, IČO: 31 634 834, vo výške 4 303,64 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 15,50 %:

- zo sumy 1 075,91 eur od 01. 01. 2002 do 04. 03. 2002 v sume 28,78 eur,
- zo sumy 1 075,91 eur od 01. 02. 2002 do 04. 03. 2002 v sume 14,62 eur a
- zo sumy 1 075,91 eur od 01. 03. 2002 do 04. 03. 2002 v sume 1,82 eur, je pohľadávkou proti podstate s uspokojením v prvej triede veriteľov.

II. V prevyšujúcej časti napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave p o t v r d z u j e .

III. Žiadna zo strán n e á p r á v o na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) z 2. marca 2017, č. k. 44Cbi/53/2002-387 žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný má právo na plnú náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že právny predchodca žalobcov sa žalobou doručенou súdu dňa 18. júna 2002 domáhal, aby súd určil, že pohľadávka prihlásená do konkurzného konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 7K/328/2001 vedeného proti úpadcovi Dopravná poisťovňa, a.s., je podľa práva ako odstupné vo výške 450 000,- Sk, s uspokojením

v prvej triede veriteľov. Žalobu odôvodnil tým, že v konkurznom konaní si uplatnil a vyčísľil pohľadávku v celkovej výške 622 956,- Sk, pričom bola uznaná len do výšky 18 304,- Sk. Ďalej žalobca uviedol, že pohľadávku vo výške 154 956,- Sk vymáha v konaní o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10C/54/2001. Pôvodný žalobca dňa 14. júla 2010 zomrel. Na základe osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 1D/492/2010 bol ustálený okruh dedičov, pričom právnymi nástupcami sa stali žalobcovia 1/ až 5/ tvoriaci nerozlučné spoločenstvo.

2. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. decembra 2003, č. k. 9Co/103/2003-85, ktorým bol potvrdený čiastočný rozsudok Okresného súdu Bratislava II o určení, že okamžité zrušenie pracovného pomeru dané úpadcom žalobcovi listom zo 14. septembra 2001 je neplatné.

3. Vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie poukázal na skoršie uznesenie odvolacieho súdu sp. zn. 3Obo/27/2014 z 28. októbra 2014, ktorým bol (v poradí prvý) rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. februára 2014, č. k. 44Cbi/53/2002-259 zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia rozsudku bola skutočnosť, že nebol dodržaný postup podľa § 95 O. s. p. pri rozhodovaní o zmene žaloby pôvodného žalobcu z 28. apríla 2004, ako aj skutočnosť, že vo veci nebolo zákonným spôsobom vykonané dokazovanie.

4. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie osobitne posudzoval dôvodnosť žaloby v časti sumy 450 000,- Sk (14 937,26 eur) ako odstupného a osobitne v časti 145 858,- Sk (4 841,59 eur) ako náhrady mzdy.

5. V časti uplatneného nároku o určenie pohľadávky vo výške 14.937,26 eur s uspokojením v prvej triede veriteľov titulom odstupného podľa čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy zo 4. marca 1996 uzavretej medzi pôvodným žalobcom (Ing. F. A.) a úpadcom posúdil krajský súd žalobu ako nedôvodnú. V zmysle čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy nárok na odstupné mohol vzniknúť, ak došlo v dobe platnosti zmluvy k odvolaniu pôvodného žalobcu z funkcie alebo vzdal sa funkcie a následne s ním bol rozviazaný pracovný pomer u úpadcu. Za splnenia týchto podmienok patrilo pôvodnému žalobcovi odstupné vo výške 10-násobku základnej mesačnej mzdy stanovenej v odseku 1 uvedeného článku. Uvedené neplatilo, ak k odvolaniu došlo z dôvodov, pre ktoré je možné so zamestnancom okamžite zrušiť pracovný pomer alebo dať výpoveď podľa § 46 ods. 1 písm. f/ Zákonníka práce.

6. V konaní bolo nesporné, že pôvodnému žalobcovi bolo dané úpadcom okamžité skončenie pracovného pomeru listom zo 14. septembra 2001, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 28. novembra 2002, č. k. 10C/54/2001-67 určené ako neplatné. Súd prvej inštancie mal na základe uvedeného rozsudku za preukázané, že pracovný pomer pôvodného žalobcu trval. Súd prvej inštancie poukázal aj na list pôvodného žalobcu z 18. septembra 2001, ktorým úpadcovi oznámil, že naďalej vykonáva funkciu námestníka generálneho riaditeľa. Krajský súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že neboli splnené zmluvne dohodnuté podmienky na vyplatenie odstupného v zmysle čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy a z tohto titulu bola pohľadávka v konkurznej prihláške z 22. marca 2002 uplatnená nedôvodne. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na ustanovenie § 23 ods. 2 ZKV, podľa ktorého sa konkurzní veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné, čo do pravosti, výšky alebo poradia, môžu domáhať určenia svojho práva v lehote určenej súdom, pričom v žalobe podanej na súde, ktorý vyhlásil konkurz, sa smú dovolávať len právneho dôvodu a poradia uvedeného v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní a pohľadávku môžu uplatniť len do výšky uvedenej v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní. V tejto súvislosti súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný žalobca si pohľadávku v celkovej výške 622 956,- Sk uplatnil v konkurznej prihláške s odkazom na ustanovenie § 31 ods. 3 písm. b/ ZKV napriek tomu, že v časti odstupného sa jednalo o pohľadávku, ktorú si mal uplatniť podľa § 20 ods. 1 ZKV, nakoľko vznikla pred vyhlásením konkurzu a nespadá pod režim pohľadávok upravených v ustanovení § 31 ZKV.

7. K posúdeniu nároku na náhradu mzdy súd prvej inštancie uviedol, že jeho prvoradou úlohou bolo

ustáliť, či ide o pohľadávky proti podstate v zmysle ustanovenia § 31 ods. 3 písm. b/ ZKV, ktorými sú pracovné nároky, ktoré vznikli a sú splatné tri mesiace pred vyhlásením konkurzu a v priebehu konkurzu. Náhradu mzdy si pôvodný žalobca uplatnil za mesiace: polovica mesiaca 09/2001, 10/2001, 11/2001, 12/2001, 01/2002 a 02/2002. Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený dňa 4. marca 2002. Nárok na náhradu mzdy za tri mesiace splatné pred vyhlásením konkurzu predstavuje len nárok na náhradu mzdy za mesiace 12/2001, 01/2002 a 02/2002. Pohľadávka pôvodného žalobcu z titulu mzdových nárokov za mesiace 09/2001, 10/2001 a 11/2001 je splatná za obdobie viac ako tri mesiace pred vyhlásením konkurzu, preto nepredstavuje pohľadávku proti podstate a mala byť uplatnená prihláškou podľa ustanovenia § 20 ZKV a v prípade jej popretia mala byť podaná žaloba v zmysle § 23 ods. 2 ZKV v lehote určenej súdom. Pôvodný žalobca však nepodal ohľadne týchto správcom popretých pohľadávok incidenčnú žalobu v lehote 1 mesiaca určenej súdom na prieskumnom pojednávaní uskutočnenom dňa 22. mája 2002, ale uplatnil si ich až rozšírením žaloby dňa 28. apríla 2004, t. j. po uplynutí jednomesačnej prekluzívnej lehoty.

8. K nároku na náhradu mzdy za mesiace 12/2001, 01/2002 a 02/2002 súd prvej inštancie uviedol, že sa jedná o pohľadávku proti podstate. Na pohľadávky proti podstate sa nevzťahuje režim prihlásených pohľadávok podľa § 20 ZKV, pričom uviedol, že aj napriek zákonnej úprave boli popreté na prieskumnom pojednávaní. Pohľadávky proti podstate sa prihlasujú u správcu, pričom môžu byť uplatnené kedykoľvek počas konkurzu do rozhodnutia o konečnej správe. Uvedené pohľadávky si pôvodný žalobca uplatnil u správcu podaním z 28. marca 2002, čo potvrdil aj žalovaný. Krajský súd dospel k záveru, že žaloba v tejto časti je podaná predčasne, pričom skonštatoval, že pohľadávky proti podstate nepodliehajú režimu ich preskúmania na prieskumnom pojednávaní, pričom zoznam veriteľov s pohľadávkami proti podstate, ktorých nárok správca neuznal, je správca povinný predložiť konkurznému súdu spolu s konečnou správou (§ 29 ods. 1, 2 ZKV). Pri pohľadávkach proti podstate je určená lehota na uplatnenie na súde v súlade s ustanovením § 29 ods. 5 ZKV, podľa ktorého súd vyzve veriteľov pohľadávok, ktoré správca neuznal alebo zaradil do iného poradia podľa § 31 ods. 7, aby si v lehote určenej súdom uplatnili svoje právo na súde, ktorý vyhlásil konkurz. V tejto časti súd prvej inštancie poukázal aj na závery z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2013, sp. zn. 2Obo/5/2013.

9. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C. s. p. podľa zásady úspechu v konaní a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal právo na plnú náhradu trov konania.

11. Proti tomuto rozsudku podali dňa 5. apríla 2017 odvolanie žalobcovia 4/ a 5/, ktorým napadli rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu. Odvolatelia žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že určí pohľadávku žalobcu v sume 14 937,26 eur, čo do pravosti a výšky za nespornú a uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu trov odvolacieho konania. Žalobcovia 4/ a 5/ odôvodnili svoje odvolanie ustanovením § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C. s. p.

12. Odvolatelia uviedli, že pôvodný žalobca si z okamžitého skončenia pracovného pomeru uplatnil v konkurznom konaní pohľadávku v celkovej výške 622 956,- Sk, ktorá pozostávala z nároku na odstupné, ale aj z nároku na náhradu mzdy. Podľa ich názoru je v rozpore s čl. 2 C. s. p., aby súd zamietol nárok len z dôvodu, že pôvodný žalobca si uplatňoval svoju pohľadávku, do ktorej započítal aj nárok na odstupné. Ak by si tento nárok neuplatnil, jeho právo by sa prekludovalo. Krajský súd podľa odvolateľov rozhodol nezákonne, keďže poprel nielen pohľadávku týkajúcu sa nároku na odstupné, ale poprel aj pohľadávku, ktorú mal pôvodný žalobca z titulu náhrady mzdy. Rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že pohľadávka z titulu náhrady mzdy je pohľadávkou proti podstate, s čím odvolatelia nesúhlasia. Ak bol dňa 14. septembra 2001 neplatne skončený pracovný pomer pôvodnému žalobcovi a dňa 4. marca 2002 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu ako zamestnávateľa, za toto obdobie nemôže ísť o pohľadávku proti podstate. Rovnako žalobcovia 4/ a 5/ nesúhlasia s posúdením nároku pôvodného žalobcu na odstupné. Pôvodný žalobca nemohol vedieť, či Okresný súd Bratislava II v

konaní vedenom pod sp. zn. 10C/54/2001 rozhodne o neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Ak by súd rozhodol, že pracovný pomer bol ukončený platne, pôvodný žalobca by si už nemohol uplatňovať nárok na odstupné, nakoľko by sa jeho právo prekludovalo.

13. Odvolatelia sa nestotožnili ani s tvrdením súdu prvej inštancie, že správca môže v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. f/ ZKV pohľadávky proti podstate uspokojiť kedykoľvek počas konkurzného konania. Zákon dáva správcovi len možnosť konať týmto spôsobom. Keďže si pôvodný žalobca uplatnil svoju pohľadávku v zmysle ZKV na súde, bolo úlohou súdu vo veci konať a rozhodnúť, pričom v tejto časti podľa názoru odvolateľov súd prvej inštancie odmietol rozhodnúť, keď vo svojom rozsudku odkazuje na možnosť, aby sa žalobcovia obrátili na správcu, ktorý môže, ale nemusí ich nárok uspokojiť.

14. Žalobcovia 4/ a 5/ v odvolaní nesúhlasili ani s výrokom ani o náhrade trov konania, pričom uviedli, že prebiehajúce konanie trvá už 15 rokov. Podľa ich názoru je z hľadiska dobrých mravov a v súlade s princípom právnej istoty nemysliteľné, aby boli právni nástupcovia pôvodného žalobcu, ktorý zomrel v roku 2010, zaviazaní na náhradu trov konania žalovaného. Rozhodnutie o trovách konania považujú za nesprávne aj z toho dôvodu, že sú zaviazaní na náhradu trov konania po niekoľkoročnom čakaní na spravodlivosť rozhodnutím, ktoré poprelo všetky práva pôvodného žalobcu, napriek tomu, že sám nežiadal viac, ako mu právom patrilo. Odvolatelia uviedli aj tú skutočnosť, že žalovaný sa vyhýbal účasti na súdnych pojednaniach, pričom jeho ospravedlnenia boli podávané za účelom zbytočného predlžovania konania. Žalobcovia 4/ a 5/ preto nesúhlasia s rozhodnutím o trovách konania a navrhli, aby súd o trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 257 C. s. p.

15. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli v celom rozsahu odvolaním podaným dňa 7. apríla 2017 aj žalobcovia 1/, 2/ a 3/, ktorým navrhli, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ odôvodnili svoje odvolanie ustanovením § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C. s. p.

16. Podľa odvolateľov súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, ak mal za to, že nebolo preukázané, že by pôvodný žalobca netrval na ďalšom zamestnávaní. Skutočnosť, že pôvodný žalobca trval na ďalšom zamestnávaní, mala podľa krajského súdu vyplývať aj z nesúhlasu pôvodného žalobcu so skončením pracovného pomeru, ako aj zo žaloby na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Pôvodný žalobca nemohol v čase, kedy podával prihlášku do konkurzu, predvídať, ako skončí súdne konanie o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Postup pôvodného žalobcu, ktorý si do konkurzného konania prihlásil aj nárok na odstupné podľa manažérskej zmluvy v sume 14 937,26 eur, bol racionálny a plne odôvodnený. Zároveň odvolatelia uviedli, že v čase, kedy súdy rozhodli o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, nemohol pôvodný žalobca fakticky pokračovať v pracovnom pomere, nakoľko na majetok jeho zamestnávateľa bol dňa 4. marca 2002 vyhlásený konkurz, čo znamená, že v čase rozhodnutia o neplatnosti skončenia pracovného pomeru už objektívne došlo k skutočnosti, ktorá mala za následok, že pracovný pomer nemohol ďalej trvať (de facto skončil). V nadväznosti na to považujú žalobcovia 1/, 2/ a 3/ záver súdu prvej inštancie, že pôvodnému žalobcovi nevznikol nárok na vyplatenie odstupného podľa manažérskej zmluvy, nakoľko jeho pracovný pomer ďalej trval, za odopretie spravodlivosti.

17. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ sa nestotožnili s rozhodnutím súdu prvej inštancie ani v časti, v ktorej rozhodol o uplatnenom nároku na určenie pravosti pohľadávky ako náhrady mzdy. Žalovaný ako správca konkurznej podstaty zamestnávateľa pôvodného žalobcu od začiatku konania trval na tom, že tieto pohľadávky nie sú pohľadávkami proti podstate podľa ustanovenia § 31 ZKV, ale patria do režimu pohľadávok podľa ustanovenia § 20 ZKV, pričom na tomto stanovisku zotrval počas celého konania. Nakoľko žalovaný tieto pohľadávky neuznal na prieskumnom pojednávaní a pôvodný žalobca bol povinný do žalobného návrhu obsiahnuť aj tieto pohľadávky, nemohla byť žaloba v časti nárokov na náhradu mzdy za obdobie mesiacov december 2001, január 2002 a február 2002 podaná predčasne a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Žalovaný sa k odvolaniam žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ písomne nevyjadril.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd odvolací, prejednal odvolanie žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ podľa ustanovenia § 379 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) a § 380 ods. 1 C. s. p. s nariadením odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že odvolania sú čiastočne dôvodné.

20. Úvodom najvyšší súd uvádza, že je funkčne príslušný na prejednanie odvolaní proti rozsudkom krajských súdov, ktoré vo veci konali a rozhodovali ako sudy prvej inštancie. Uvedené platí napriek skutočnosti, že právna úprava Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 výslovne neupravuje funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 (viď ustanovenie § 10 ods. 2 O. s. p.) s výnimkou konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (viď ustanovenie § 31 ods. 2 C. s. p.). V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 C. s. p., v zmysle ktorého konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončia sudy, na ktorých sa konanie začalo. Uvedené znamená, že konanie, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 na krajskom súde ako súde prvej inštancie, sa na tomto súde dokončí podľa Civilného sporového poriadku. Táto istá zásada platí aj pre štádium odvolacieho konania, že pokiaľ podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie rozhodoval najvyšší súd, tak je najvyšší súd odvolacím súdom vo veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. Zároveň tento záver vyplýva aj z aplikácie čl. 4 Základných zásad, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, ako aj z ustanovenia § 34 C. s. p. v spojení s ustanovením § 31 ods. 2 C. s. p. V ustanovení § 31 ods. 2 C. s. p. je výslovne upravená funkčná príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov vydaným v sporoch o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Z uvedeného vyplýva záver, že aj v ďalších veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, rozhoduje o odvolaniach najvyšší súd (rovnako viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2017, sp. zn. 3Obo/18/2017).

21. Predmetom konania bolo rozhodnutie o žalobe žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ ako právnych nástupcov pôvodného žalobcu Ing. F. A. o určenie pravosti pohľadávok prihlásených do konkurzného konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 7K/328/2001 vedeného proti úpadcovi Dopravná poisťovňa, a.s. vo výške 14 937,26 eur ako odstupné a vo výške 4 841,59 eur ako náhrada mzdy za mesiace september 2001 až február 2002.

22. Nárok pôvodného žalobcu na odstupné vo výške 14 937,26 eur (450 000,-Sk) ako odstupné podľa čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy vo výške 10-násobku jeho základnej mzdy bol viazaný na jeho odvolanie, resp. vzdanie sa funkcie a následné platné skončenie jeho pracovného pomeru u úpadcu. Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku správne uviedol, že uvedené podmienky podmieňujúce vznik nároku pôvodného žalobcu na odstupné splnené neboli. V konaní nebolo preukázané, že by bol pôvodný žalobca odvolaný z funkcie, resp. sa svojej funkcie vzdal.

23. Čiastočným rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 28. novembra 2002, č. k. 10C/54/2001-67 bolo určené, že okamžité zrušenie pracovného pomeru dané úpadcom pôvodnému žalobcovi listom zo 14. septembra 2001 podľa § 53 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce je neplatné. Uvedený čiastočný rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 4. decembra 2003, č. k. 9Co/103/2003-85. Právoplatnosť rozhodnutia o určení neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru mala za následok, že pracovný pomer pôvodného žalobcu u úpadcu ako zamestnávateľa naďalej trval, čím nebola splnená ani ďalšia podmienka v zmysle čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy, a to skončenie pracovného pomeru pôvodného žalobcu u úpadcu.

24. Odvolací súd dáva za pravdu odvolateľom, že v čase podania konkurznej prihlášky, resp. v čase

podania incidenčnej žaloby nemohol pôvodný žalobca viesť, ako Okresný súd Bratislava II rozhodne o jeho žalobe o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Je však nepochybné, že rozhodnutie súdu o žalobe pôvodného žalobcu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru malo zásadný vplyv pre posúdenie, či boli splnené dohodnuté podmienky podľa čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy pre vznik nároku pôvodného žalobcu na odstúpné. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 217 ods. 1 C. s. p., v zmysle ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Z tohto dôvodu nemohol súd prvej inštancie vychádzať zo stavu, ktorý bol v čase prihlásenia nároku na odstúpné do konkurzného konania, pričom bol pri svojom rozhodovaní viazaný právoplatným rozhodnutím súdu o určení neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru daného úpadcom pôvodnému žalobcovi.

25. Ako neopodstatnenú vyhodnotil odvolací súd odvoláciu námietku žalobcov 1/, 2/ a 3/, podľa ktorej v čase, kedy súdy rozhodli o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, nemohol pôvodný žalobca fakticky pokračovať v pracovnom pomere z dôvodu vyhlásenia konkurzu na zamestnávateľa, čím objektívne došlo k skutočnosti, ktorá mala za následok, že pracovný pomer nemohol ďalej trvať. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 10C/54/2001 bolo právoplatne rozhodnuté, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané úpadcom pôvodnému žalobcovi listom zo 14. septembra 2001 je neplatné. Na základe uvedeného rozsudku bol pôvodný žalobca naďalej v pracovnom pomere ako zamestnanec u úpadcu ako zamestnávateľa. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že v čase vydania rozhodnutí súdov o neplatnosti skončenia pracovného pomeru bol na obchodnú spoločnosť Dopravná poisťovňa, a.s. ako zamestnávateľa vyhlásený konkurz. Tvrdenie odvolateľov, že pôvodný žalobca nemohol z dôvodu vyhlásenia konkurzu fakticky pokračovať v pracovnom pomere, nemá vplyv na skončenie pracovného pomeru (a vznik nároku na odstúpné) ako podmienku podľa čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy. Ako už bolo vyššie uvedené, nárok pôvodného žalobcu na odstúpné bol viazaný na platné skončenie jeho pracovného pomeru.

26. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že pôvodnému žalobcovi nevznikol nárok na vyplatenie odstúpného vo výške 14 937,26 eur v zmysle čl. III bod 3 Manažerskej zmluvy a pohľadávka v uvedenej výške bola v konkurznej prihláške zo dňa 22. marca 2002 uplatnená nedôvodne. Z tohto dôvodu považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti za vecne správne.

27. Najvyšší súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie aj v časti, v ktorej rozhodoval o určení pravosti pohľadávky, ktorá predstavuje náhradu mzdy za obdobie mesiacov september 2001 a október 2001 vo výške 537,95 eur.

28. Podľa § 31 ods. 1 písm. f/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom ku dňu začatia konkurzného konania (ďalej aj „ZKV“), v priebehu konkurzného konania možno uspokojiť kedykoľvek pohľadávky proti podstate.

29. Podľa § 31 ods. 3 ZKV pohľadávkami proti podstate sú: a) pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a sú splatné v priebehu konkurzu a b) pohľadávky podľa odseku 4, ktoré vznikli a sú splatné tri mesiace pred vyhlásením konkurzu a v priebehu konkurzu.

30. Podľa § 31 ods. 4 písm. a/ ZKV, pracovnými nárokmi sú nároky úpadcových zamestnancov z pracovnoprávneho vzťahu alebo z obdobného pracovného vzťahu, a to:

1. mzdové (platové) nároky, odmeny za pracovnú pohotovosť a odmeny z dohôd o pracovnej činnosti; mzdovým nárokom zamestnanca sú tiež zrážky zo mzdy zamestnanca vykonané na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré zamestnávateľ nepoukázal na určený účel,
2. nároky na náhradu mzdy za dovolenku na zotavenie,
3. nároky na náhradu mzdy za sviatok a pri prekážkach v práci,
4. nároky na odstúpné, ktoré patrí zamestnancovi pri skončení pracovného pomeru,
5. nároky na náhradu mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru,
6. náhrady cestovných, sťahovacích a iných výdavkov, ktoré vznikli v súvislosti s výkonom práce.

31. Za pohľadávky proti podstate označuje zákon aj mzdové nároky zamestnancov úpadcu (vrátane nárokov na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru), ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a sú splatné v priebehu konkurzu, ako aj nároky, ktoré vznikli a sú splatné tri mesiace pred vyhlásením konkurzu a v priebehu konkurzu. Pre tieto pohľadávky platí, že ich možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania za predpokladu, ak boli uplatnené u správcu. Mzdové nároky zamestnancov úpadcu, ktoré vznikli a sú splatné za obdobie viac ako tri mesiace pred vyhlásením konkurzu, nepredstavujú pohľadávky proti podstate a tieto bolo potrebné prihlásiť do konkurzu prihláškou podľa ustanovenia § 20 ods. 1 ZKV.

32. V rozhodovanej veci bolo vzhľadom na uvedené úlohou súdu posúdiť, či mzdové nároky pôvodného žalobcu za mesiace september 2001 až február 2002 predstavujú pohľadávky proti podstate vzhľadom na dátum vyhlásenia konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti Dopravná poisťovňa, a.s.. Konkurz bol vyhlásený dňa 4. marca 2002. Pôvodný žalobca si uplatnil svoje mzdové nároky len za obdobie do vyhlásenia konkurzu.

33. Ako vyplýva zo znenia ustanovenia § 31 ods. 3 písm. b/ ZKV pre posúdenie, či uplatnená pohľadávka ako mzdový nárok predstavuje alebo nepredstavuje pohľadávku proti podstate, je kľúčovým určenie splatnosti pohľadávky. Splatnosť mzdových nárokov upravuje Zákonník práce.

34. Podľa ustanovenia § 119 ods. 1 zákona č. 65/1965 Zb. (Zákonník práce v znení účinnom ku dňu vzniku mzdových nárokov pôvodného žalobcu), mzda a náhrada mzdy je splatná pozadu za mesačné obdobie, pokiaľ v podnikovej kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie, a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje. V podnikovej kolektívnej zmluve alebo pracovnej zmluve možno tiež dohodnúť, že sa niektoré zložky mzdy s výnimkou zaručenej mzdy vyplatia v neskoršom výplatnom termíne, najneskôr však v dobe troch mesiacov po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytujú. Mzda a náhrada mzdy sa vypláca vo výplatných termínoch určených podľa zásad ustanovených vyhláškou Ministerstva financií Slovenskej republiky vydanou po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

35. Taktiež podľa § 10 ods. 1 zákona č. 1/1992 Zb. o mzde, mzda je splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, pokiaľ sa v pracovnej zmluve alebo v kolektívnej zmluve nedohodlo inak.

36. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ nie je v pracovnej zmluve uvedené inak, mzda je splatná najneskôr do konca nasledujúceho mesiaca, t. j. v posledný kalendárny deň mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý patrí zamestnancovi mzda. Z uvedenej zásady vychádza aj súčasný Zákonník práce (§ 129 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z.).

37. V predloženej manažérskej zmluve zo 4. marca 1996 ako pracovnej zmluve medzi úpadcom ako zamestnávateľom a pôvodným žalobcom ako zamestnancom, ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil ako platný právny úkon, nie je dohodnutá splatnosť mzdy. Taktiež splatnosť mzdy nie je dohodnutá ani v platovom dekrete z 10. januára 2000.

38. V zmysle uvedeného nárok na náhradu mzdy za mesiac september 2001 bol splatný k 31. októbru 2001, nárok na náhradu mzdy za mesiac október 2001 bol splatný k 30. novembru 2001, nárok na náhradu mzdy za mesiac november 2001 bol splatný k 31. decembru 2001, nárok na náhradu mzdy za mesiac december 2001 bol splatný k 31. januáru 2002, nárok na náhradu mzdy za mesiac január 2002 bol splatný k 29. februáru 2002 a nárok na náhradu mzdy za mesiac február 2002 bol splatný po vyhlásení konkurzu k 31. marcu 2002.

39. Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený dňa 4. marca 2002, preto za pohľadávky proti podstate možno považovať pohľadávky uvedené v 31 ods. 4 ZKV, ktoré boli splatné najskôr k 4. decembru 2001.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené predstavujú mzdové nároky pôvodného žalobcu pohľadávku proti podstate podľa ustanovenia § 31 ods. 3 písm. b/ ZKV len tie nároky, ktoré boli splatné za posledné tri mesiace pred vyhlásením konkurzu a v priebehu konkurzu, a to za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002.

41. Mzdové nároky za mesiace september 2001 a október 2001, ktoré boli splatné za obdobie viac ako tri mesiace pred vyhlásením konkurzu, predstavujú pohľadávku, ktorá mala byť do konkurzu prihlásená prihláškou podľa ustanovenia § 20 ods. 1 ZKV. Uvedená pohľadávka bola správcom popretá na prieskumnom pojednávaní uskutočnenom dňa 22. mája 2002, pričom v tejto časti nebola podaná incidenčná žaloba podľa § 23 ods. 2 ZKV v jednomesačnej lehote určenej konkurzným súdom na prieskumnom pojednávaní, ale uvedený nárok si pôvodný žalobca uplatnil rozšírením žaloby po uplynutí prekluzívnej lehoty dňa 28. apríla 2004. Preto považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v tejto časti za vecne správne.

42. Odvolací súd sa naopak nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie o tom, že pohľadávka pôvodného žalobcu v časti jeho nároku na náhradu mzdy za mesiac november 2001 predstavuje pohľadávku, ktorá sa mala do konkurzu prihlásiť prihláškou a o predčasnosti podania incidenčnej žaloby v časti, v ktorej nárok pôvodného žalobcu na náhradu mzdy predstavuje pohľadávku proti podstate.

43. Ako už bolo vyššie konštatované (viď bod 40), pokiaľ ide o mzdové nároky pôvodného žalobcu za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002, tieto predstavujú pohľadávku proti podstate.

44. V konaní bolo medzi žalobcami a žalovaným nesporné, že pôvodný žalobca si podaním z 28. marca 2002 u žalovaného správcu konkurznej podstaty uplatnil mzdové nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru vrátane nároku na náhradu mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002. Taktiež z obsahu spisu je jednoznačné, že žalovaný správca konkurznej podstaty mzdové nároky pôvodného žalobcu za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002 nepovažoval za pohľadávku proti podstate.

45. Krajský súd napriek tejto skutočnosti skonštatoval, že žaloba bola podaná predčasne s poukazom na ustanovenie § 29 ods. 5 ZKV.

46. Podľa § 29 ods. 2 ZKV, správca predloží súdu zoznam veriteľov zostavený na účely rozvrhu, ktorí si uplatňujú pohľadávky proti podstate, nároky podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. a/ až c/ s výškou ich pohľadávky, ak nemôžu byť uspokojení celkom, a budú zahrnutí do rozvrhu. Správca predloží súdu tiež zoznam veriteľov s pohľadávkami proti podstate, nárokmi podľa § 31 ods. 1 písm. a/ až c/ zostavený na účely rozvrhu, ktorých nárok neuznal, zaradil do iného poradia, než si uplatnili, alebo nevyplatil, a uvedie výšku ich pohľadávky. Súd vyzve veriteľov pohľadávok, ktoré správca neuznal alebo zaradil do iného poradia podľa § 31 ods. 7, aby si v lehote určenej súdom svoje právo uplatnili na súde, ktorý vyhlásil konkurz (ods. 5). Lehota na podanie žaloby nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. Pri zmeškaní tejto lehoty nemožno na také pohľadávky pri rozvrhu prihladať (ods. 6).

47. Záver súdu prvej inštancie o predčasnosti podanej žaloby považuje odvolací súd za nesprávny, pričom v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu zo 7. mája 2008, sp. zn. 5Obo/188/2006. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd uzavrel, že legitímácia na podanie žaloby o určenie pravosti pohľadávky proti podstate nie je podmienená výzvou súdu na podanie žaloby v zmysle § 29 ods. 5 ZKV. Takáto výzva na podanie žaloby iba ukončuje lehotu, v ktorej môže veriteľ žalobu o určenie pravosti alebo poradia jeho pohľadávky proti podstate účinne podať. Napokon pohľadávky proti podstate vznikajú počas celého konkurzného konania a správca ich priebežne uzná (a zaplatí) alebo neuzná, pričom nemožno riešiť pravosť všetkých pohľadávok, ktoré správca neuznal, až v štádiu konečnej správy, pretože by to znamenalo zbytočné predlžovanie konkurzného konania.

48. Rovnako odvolací súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu zo 16. mája 2013, sp. zn. 2Obo/5/2013, na ktorý odkazoval vo svojom rozhodnutí aj súd prvej inštancie, pričom zvyrazňuje záver, podľa ktorého sa za účelom zachovania práva môže veriteľ s uplatnenou pohľadávkou proti podstate, ktorá nebola správcom uznaná, resp. uspokojená, domáhať svojho práva na súde najneskôr v lehote určenej konkurzným súdom v zmysle § 29 ods. 5 ZKV. Legitimácia na začatie konania do uplynutia lehoty určenej konkurzným súdom nie je podmienená výzvou súdu k uplatneniu takejto žaloby.

49. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že zákon o konkurze a vyrovnaní nestanovuje začiatok plynutia lehoty, v ktorej sa môže konkurzný veriteľ s pohľadávkou proti podstate, ktorú správca konkurznej podstaty neuznal, domáhať svojho práva na súde podaním incidenčnej žaloby. Zákon o konkurze a vyrovnaní v ustanovení § 29 ods. 5 stanovil len konečnú lehotu na podanie žaloby na určenie pravosti pohľadávky proti podstate, v zmysle ktorého je možné žalobu podať najneskôr v lehote určenej konkurzným súdom po predložení konečnej správy a zoznamu konkurzných veriteľov s pohľadávkami proti podstate, ktorých nárok nebol uznaný, bol zaradený do iného poradia, alebo nebol vyplatený, správcom konkurznej podstaty konkurznému súdu.

50. Podľa zákona o konkurze a vyrovnaní platí, že pohľadávky proti podstate sú povinní konkurzní veritelia uplatniť u správcu. Tieto pohľadávky nepodliehajú preskúmaniu na prieskumnom pojednávaní a správca je oprávnený ich uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzu.

51. Taktiež platí, že veriteľ s pohľadávkou proti podstate sa môže domáhať svojho práva žalobou kedykoľvek v priebehu konkurzného konania, najneskôr však v lehote určenej konkurzným súdom podľa § 29 ods. 5 ZKV, pokiaľ správca konkurznej podstaty uplatnenú pohľadávku proti podstate poprel, alebo ju zaradil do iného poradia.

52. V rozhodovanej veci je nepochybný postoj žalovaného správcu konkurznej podstaty, ktorý mzdové nároky pôvodného žalobcu za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002 nepovažoval za pohľadávku proti podstate. Rovnako je nepochybné, že v tejto časti sa jedná o pohľadávku proti podstate, ako to s výnimkou nároku na náhradu mzdy za mesiac november 2001 ustálil súd prvej inštancie. Z postoja správcu konkurznej podstaty v celom priebehu incidenčného konania je zrejmé, že uvedenú pohľadávku nemienil v priebehu konkurzného konania podľa § 31 ods. 1 písm. f/ ZKV dobrovoľne uspokojiť.

53. Vzhľadom na postoj správcu konkurznej podstaty po uplatnení pohľadávky proti podstate pôvodným žalobcom, odvolací súd uzatvára, že pôvodný žalobca nemal inú možnosť domáhať sa ochrany svojho práva ako žalobou o určenie pravosti pohľadávky proti podstate.

54. Z tohto dôvodu odvolací súd konštatuje, že žaloba pôvodného žalobcu (v súčasnosti žalobcov 1/ až 5) o určenie pravosti pohľadávky v posudzovanej časti (viď bod 40 vyššie) s poukazom na ustanovenie § 29 ods. 5 ZKV, ako aj ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu (viď uznesenie sp. zn. 5Obo/188/2006 a rozsudok sp. zn. 2Obo/5/2013) nebola podaná predčasne.

55. Výklad ustanovenia § 29 ods. 5 ZKV súdom prvej inštancie vo vzťahu k záveru o predčasnosti podanej žaloby v okolnostiach rozhodovanej veci je možné považovať za prílišný formalizmus, ktorý môže v konečnom dôsledku viesť k odňatiu spravodlivosti.

56. Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov strán sporu a nadmerný tlak na doplnenie takých náležitostí do procesných úkonov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonitosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (viď nález ústavného súdu z 26. septembra 2002, sp. zn. IV. ÚS 1/02). Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý

predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. K reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

57. Odvolací súd poukazuje na to, že základnou úlohou súdu je svojim rozhodovaním poskytovať ochranu ohrozeným alebo porušeným právam a právom chráneným záujmom, pričom táto ochrana musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty (čl. 2 ods. 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku). Uvedenej úlohe súdu zodpovedá legitímne očakávanie sporových strán, že ich spor bude rozhodnutý spravodlivo a teda, že konajúci súd svojim rozhodnutím neodoprie strane sporu poskytnúť ochranu jej označených ohrozených alebo porušených práv výlučne z formálnych dôvodov, ako tomu bolo v rozhodovanej veci v závere súdu prvej inštancie o predčasnosti podanej žaloby.

58. Rovnako je potrebné vziať do úvahy aj zásadu hospodárnosti konania. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu nie je možné požadovať od žalobcov 1/ až 5/, aby len z dôvodu, že správca konkurznej podstaty (nesprávne) odmietol uspokojiť oprávnený nárok (náhrada mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002) ich právneho predchodcu (pôvodného žalobcu) predstavujúci pohľadávku proti podstate, znášali výdavky spojené s ďalším súdnym konaním, ktoré by následne začalo na základe výzvy konkurzného súdu podľa § 29 ods. 5 ZKV.

59. Na zásadu hospodárnosti konania je potrebné prihliadať aj v súvislosti s odstránením právnej neistoty. Nejedná sa pritom len o právnu neistotu žalobcov 1/ až 5/ v prebiehajúcom konaní, ale právnu neistotu všetkých konkurzných veriteľov, ktorá je daná dĺžkou konkurzného konania, ktorú nepriaznivo ovplyvňujú aj incidenčné spory. Významná pre rozhodnutie vo veci je aj tá skutočnosť, že konkurzné konanie vedené pod sp. zn. 7K/328/2001, ako aj prebiehajúce incidenčné konanie trvajú viac ako 15 rokov a ako vyplýva z podania žalovaného z 5. februára 2016 (odvolanie proti uzneseniu z 11. januára 2016, č. k. 44Cbi/53/2002-313, nachádzajúce sa na č. l. 314-315 spisu), ukončeniu konkurzného konania bráni výlučne prebiehajúce incidenčné konanie.

60. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že sú splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie o určení pravosti pohľadávky pôvodného žalobcu - nároku na náhradu mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002 vrátane uplatneného príslušenstva - v prebiehajúcom incidenčnom konaní. Tento záver platí bez ohľadu na skutočnosť, že aj nárok pôvodného žalobcu na náhradu mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002 bol preskúmaný na prieskumnom pojednávaní uskutočnenom dňa 22. mája 2002, na ktorom tento nárok žalovaný poprel. Preskúmanie tejto časti prihláseného nároku a jeho popretie žalovaným ako správcom konkurznej podstaty nevyvoláva zákonom sledované následky. Keďže nárok pôvodného žalobcu na náhradu mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002 predstavuje pohľadávku proti podstate podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 31 ods. 3 písm. b/ a § 31 ods. 4 písm. a/ ZKV, nepodlieha preskúmaniu na prieskumnom pojednávaní (viď body 40 a 41 vyššie).

61. V rozhodovanej veci žalovaný správca konkurznej podstaty neuznal pohľadávku pôvodného žalobcu na náhradu mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002 vrátane uplatneného príslušenstva výlučne z toho dôvodu, že podľa jeho názoru sa nejednalo o pohľadávku proti podstate, pričom podľa žalovaného si pôvodný žalobca neuplatnil tento nárok žalobou v zákonnej lehote. V incidenčnom konaní, v ktorom sa rozhoduje o určení pravosti pohľadávky, súd pritom skúma iba, či dôvody, pre ktoré správca konkurznej podstaty pohľadávku konkurzného veriteľa poprel, resp. neuznal, obstoja alebo neobstoja (obdobne viď uznesenie najvyššieho súdu z 30. januára 2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016, bod 38).

62. Ako vyplýva z dôvodov uvedených vyššie (najmä bod 40), dôvody uvádzané žalovaným správcom konkurznej podstaty v rozhodovanej veci neboli dané. Odvolací súd má za to, že pôvodný žalobca si oprávnené v konkurznom konaní uplatnil svoje mzdové nároky za mesiace november 2001, december

2001, január 2002 a február 2002 voči úpadcovi ako pohľadávku proti podstate.

63. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že nárok pôvodného žalobcu na náhradu mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002 predstavuje pohľadávku proti podstate s uspokojením v prvej triede veriteľov, ako si ju uplatnil pôvodný žalobca u žalovaného podaním z 28. marca 2002.

64. Nakoľko úpadca neuhradil mzdové nároky pôvodného žalobcu v lehote ich splatnosti, dostal sa do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku a vznikla mu povinnosť zaplatiť úroky z omeškania, ktoré si pôvodný žalobca uplatnil spolu so svojimi mzdovými nárokmi u správcu konkurznej podstaty podaním z 28. marca 2002.

65. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

66. Podľa § 3 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2008, je výška úrokov z omeškania dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

67. Vychádzajúc z dátumu splatnosti mzdových nárokov pôvodného žalobcu za jednotlivé mesiace (viď bod 38 vyššie) prvý deň omeškania úpadcu za mesiac november 2001 bol dňa 1. januára 2002, za mesiac december 2001 dňa 1. februára 2002 a za mesiac január 2002 dňa 1. marca 2002. Prvý deň omeškania úpadcu pri mzdovom nároku pôvodného žalobcu za mesiac február 2002 nastal až dňa 1. apríla 2002, pričom úrok z omeškania si pôvodný žalobca uplatnil u správcu a následne aj žalobou na súde len do dňa vyhlásenia konkurzu (do 4. marca 2002).

68. Diskontná sadzba určená Národnou bankou Slovenska v rozhodnom období (t. j. od 1. januára 2002) bola 7,75 %, úrok z omeškania, na ktorý vznikol pôvodnému žalobcovi nárok, bol vo výške 15,50 % (a nie 17,60 %, ako bolo uplatnené žalobou).

69. Preto najvyšší súd dospel k záveru, že pôvodný žalobca si u správcu uplatnil úrok z omeškania oprávnené vo výške 15,50 % ročne zo sumy 1 075,91 eur (za mesiac november 2001) od 01. januára 2002 do 04. marca 2002, zo sumy 1 075,91 eur (za mesiac december 2001) od 01. februára 2002 do 04. marca 2002 a zo sumy 1 075,91 eur (za mesiac január 2002) od 01. marca 2002 do 04. marca 2002.

70. Z tohto dôvodu odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej rozhodol o určení pravosti pohľadávky uplatnenej pôvodným žalobcom ako nároku na náhradu mzdy za mesiace november 2001, december 2001, január 2002 a február 2002, zmenil podľa ustanovenia § 388 C. s. p. tak, že určil, že uvedená pohľadávka je pohľadávkou proti podstate ako ušlá mzda s uspokojením v prvej triede veriteľov vo výške 4 303,64 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 15,50 % zo sumy 1 075,91 eur od 01. 01. 2002 do 04. 03. 2002 v sume 28,78 eur, zo sumy 1 075,91 eur od 01. 02. 2002 do 04. 03. 2002 v sume 14,62 eur a zo sumy 1 075,91 eur od 01. 03. 2002 do 04. 03. 2002 v sume 1,82 eur (výrok I.)

71. V prevyšujúcej časti, v ktorej súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ o určení pravosti pohľadávky uplatnenej pôvodným žalobcom ako odstúpné vo výške 14 937,26 eur a nárok na náhradu mzdy a mesiace september 2001 a október 2001 v celkovej výške 537,95 eur a v časti uplatneného úroku omeškania nad rámec priznaného uplatneného príslušenstva pohľadávky (viď body 68 a 69 vyššie), najvyšší súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil, keďže bol vo výroku vecne správny (výrok II.)

72. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd čiastočne zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, odvolací súd sám rozhoduje v súlade s ustanovením § 396 ods. 2 C. s. p. aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Preto odvolací súd osobitne neskúmal dôvodnosť a opodstatnenosť odvolania žalobcov 4/ a 5/ proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

73. O náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a ods. 3 C. s. p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 2 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žiadna strana nemá právo na náhradu trov konania s poukazom na to, že každá zo strán mala len čiastočný úspech v rámci prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania (výrok III).

74. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bol rozsudok vydaný, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ C. s. p.).

Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.